

Cuprins

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE	1
PARTEA I. CONCEPTUL DE „TIPOLOGIE”	
ÎN ȘTIINȚELE SOCIALE	5
Capitolul I. Conceptul de „tipologie”.	
Tipologie versus clasificare	7
Capitolul al II-lea. Considerații generale privind noțiunea de „știință”	9
<i>Secțiunea 1. Clasificarea științei și a științelor sociale</i>	<i>9</i>
Capitolul al III-lea. Conceptul de „tipologie” în științele de tip nomotetic	11
Capitolul al IV-lea. Conceptul de „tipologie” în științele istorice	20
Capitolul al V-lea. Conceptul de „tipologie” în cercetarea epistemologică a științei	21
Capitolul al VI-lea. Conceptul de „tipologie” în științele normative	23
<i>Secțiunea 1. Tipologiile în cadrul științelor juridice</i>	<i>23</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Tipologiile în cadrul teoriei generale a dreptului</i>	<i>24</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Tipologiile în cadrul ramurilor de drept</i>	<i>27</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Tipologiile în cadrul științelor juridice istorice</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Tipologiile în cadrul științelor participative</i>	<i>34</i>
Capitolul al VII-lea. Despre drept și tipologii juridice	38
<i>Secțiunea 1. Drept și juridicitate</i>	<i>38</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Apariția dreptului</i>	<i>39</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Unitate și diversitate în tipologia dreptului</i>	<i>42</i>

<i>Secțiunea a 4-a. Conceptele juridice de „dat” și „construit”.</i>	
<i>Factorii de configurare a dreptului</i>	44
<i>Secțiunea a 5-a. Tipologia dreptului</i>	47
<i>Secțiunea a 6-a. Metodele cercetării științifice a dreptului.</i>	
<i>Metoda tipologică</i>	51
<i>Secțiunea a 7-a. Tipologia dreptului în funcție de dependența de sistemele de organizare socială (Poirier)</i>	53
<i>Secțiunea a 8-a. Tipologia dreptului în funcție de apartenența la un bazin de civilizație juridică (David)</i>	54
<i>Secțiunea a 9-a. Tipologia dreptului în funcție de rolul dreptului ca mijloc de organizare socială (Mattei)</i>	59
Capitolul al VIII-lea. Concluzii	63
PARTEA A II-A. DREPTUL UNIUNII EUROPENE, DE LA MULTI JURIDISM LA O NOUĂ TIPOLOGIE JURIDICĂ	67
Capitolul I. Apariția unei noi tipologii juridice – Dreptul Uniunii Europene	69
<i>Secțiunea 1. Contextul istoric – de la Comunitățile Europene la Uniunea Europeană</i>	71
<i>Secțiunea a 2-a. Natura juridică a Uniunii Europene</i>	78
<i>Secțiunea a 3-a. Existența unei ordini juridice distincte – ordinea juridică a Uniunii Europene</i>	84
<i>Secțiunea a 4-a. Noțiunea dreptului Uniunii Europene. Drept comunitar, drept unional, drept european</i>	90
<i>Secțiunea a 5-a. Structura sistemului de drept al Uniunii Europene</i>	92
§1. Dreptul originar – De la Paris la Lisabona, via Roma, Maastricht, Amsterdam, Nisa	96
§2. Implicațiile Tratatului de la Lisabona	100
§3. Dreptul derivat	104
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunea dreptului Uniunii Europene în timp, în spațiu și asupra persoanelor</i>	111

<i>Secțiunea a 7-a. Multilingvism și multijuridism în cadrul Uniunii Europene</i>	112
§1. Drept și limbaj	113
§2. Multilingvismul Uniunii Europene	113
§3. Procesul european de legiferare și textele autentice	115
§4. Jurisprudența Curții Europene de Justiție în cazul divergențelor dintre textele autentice ale Uniunii	119
<i>Secțiunea a 8-a. Dreptul Uniunii Europene și aplicarea sa: cunoașterea, înțelegerea și proba dreptului</i>	126
Capitolul al II-lea. Concluzii	129
PARTEA A III-A. TRĂSĂTURILE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE CARE SUSȚIN IDEEA UNEI NOI TIPOLOGII JURIDICE	135
Capitolul I. Premisele dreptului Uniunii Europene	137
<i>Secțiunea 1. Voința juridică autonomă a Uniunii Europene</i>	137
<i>Secțiunea a 2-a. Principiile dreptului Uniunii Europene</i>	141
Capitolul al II-lea. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	143
Capitolul al III-lea. Doctrina juridică europeană, izvor de drept	150
Capitolul al IV-lea. Jurisprudența instanțelor Uniunii Europene, izvor de drept	156
<i>Secțiunea 1. Scurt istoric al Curții de Justiție</i>	158
<i>Secțiunea a 2-a. Recunoașterea calității de izvor de drept a jurisprudenței Curții</i>	160
<i>Secțiunea a 3-a. Metodele de interpretare ale Curții</i>	161
Capitolul al V-lea. Principiile dreptului, izvor de drept	166
Capitolul al VI-lea. Rolul doctrinei și al jurisprudenței în conturarea principiilor dreptului european	167
<i>Secțiunea 1. Aplicabilitatea principiilor generale de drept</i>	169
<i>Secțiunea a 2-a. Rangul principiilor generale ale dreptului european</i>	175

<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul internațional public și principiile sale generale inerente oricărui sistem juridic organizat</i>	177
§1. Principiul securității juridice	177
§2. Principii generale provenite din drepturi procedurale	184
<i>Secțiunea a 4-a. Principii generale comune sistemelor juridice naționale ale statelor membre</i>	184
<i>Secțiunea a 5-a. Principii generale deduse din natura Uniunii Europene</i>	187
§1. Principii generale care reflectă dreptul instituțional și constituțional al UE	188
1.1. Comunitățile și Uniunea Europeană sunt comunități de drept	188
1.2. Principiul efectului direct	189
1.3. Principiul supremației dreptului Uniunii Europene	190
1.4. Principiul aplicării imediate a dreptului Uniunii	191
1.5. Principiul priorității dreptului Uniunii Europene (primatul)	192
1.6. Limitarea puterii discreționare a legislativului	193
1.7. Principiul echilibrului în exercitarea competențelor instituțiilor europene	194
1.8. Principiul democrației reprezentative	194
1.9. Principiul atribuirii competențelor	194
1.10. Principiul continuității procesului de integrare	195
1.11. Principiul respectării identității naționale a statelor membre	195
1.12. Principiul subsidiarității	196
1.13. Principiul pluralismului cultural	197
1.14. Principiul cooperării loiale	197
1.15. Principiul solidarității comunitare	197
1.16. Principiul loialității comunitare	198
1.17. Principiul proporționalității	199
§2. Principii generale care reflectă filosofia neoliberală a pieței interne	208

<i>Secțiunea a 6-a. Principii fundamentale ale drepturilor omului</i>	<i>208</i>
§1. Principiul egalității de tratament și al nediscriminării bazate pe naționalitate sau sex	213
§2. Principiul libertății	219
§3. Principiul respectării dreptului la apărare	220
§4. Principiul dreptului la un recurs efectiv în cadrul instanțelor naționale	224
§5. Principiul încrederii legitime	225
§6. Dreptul de proprietate și dreptul de a exercita activități economice și profesionale	226
<i>Secțiunea a 7-a. Încălcarea principiilor generale</i>	<i>227</i>
Capitolul al VII-lea. Factori perturbatori ai ordinii juridice a Uniunii Europene	234
Capitolul al VIII-lea. Concluzii	239
CONSIDERAȚII FINALE. UNIUNEA EUROPEANĂ DUPĂ BREXIT	246
BIBLIOGRAFIE	259